

Світлана Привалова,
к. н. із соц. комунік. (Київ)

КІЛЬКА ЧУТТЄВИХ ШТРИХІВ

Кафедра історії журналістики...

Це сьогодні вона має таку назву. А в мої студентські роки лобне місце під сакральною цифрою «204», де непереможні затори під час сесії правомірно йменувалось «кафедра літератури і журналістики». Згадуючи тогочасну кафедру в іменах, розумієш, що в реальній дійсності, як і в назві, вона мала два взаємодоповнювані компоненти – патріотично-літературний та історико-журналістський.

Літературний пропагандистський фронт очолював безперечно Михайло Миколайович Веркалець. Завжди усміхнений і з націоналістичним (лише у розумінні вболівання за мову, рідну землю та успішну в потенціалі державу) почуттям гумору він наказував у кулуарах інституту всім дівчатам «сховати своє голе черево!», декламувати франківського «Моісея» та молитися богу, щоб знати «Отче наш» від початку й до кінця. Врешті, ми погоджувались, адже це і культуру особистості розвивало і знання молитви у спекотний період складання заліків та іспитів було не зайвим. Крім того, навряд його студенти забудуть те, що Агатангел Кримський був орієнталістом, а Карпати – галактичним центром. Особисто для мене Михайло Миколайович був людиною, що відчувала землю, на якій народилась. «Таланти на асфальті не народжуються», – він повторював це часто. Ми його шанували, йому співали і справді любили.

Дисципліни, в межах яких вивчалась російська література, безперечно асоціюються з Тамарою Володимирівною Старченко. І автоматично виникає бажання застосувати білінгвістичне переключення кодів і не тому, що це для нашої мовної практики звично, а через те, що чітко в пам'яті відтворюється аудіальне «ребята, обратите внимание! Это же говорящие фамилии! Он ведь недаром Желтков!».

Я добре пам'ятаю всі власні назви, до яких ми доторкнулися з Тамарою Володимирівною. Іван Бунін, Іван Купрін, Федір Сологуб, Андрей Бєлий, Ірина Одоевцева. Вона так тонко інтує четвертий вимір російської літератури, що цитоване не в глобально далекому минулому, але і не вчора, звучить ніби почуте щойно: «Подумайте, он вдруг спохватился. Она «не содержательница постоянной горни-

цы, а моя жена, хозяйка моего петербургского дома, мать моих детей?». Що найдивніше, імена героїв тексту Буніна «Темные аллеи» я не згадаю, а слова і логічні наголоси в розповіді Тамари Володимирівни пам'ятаю вже майже десять років.

Історія журналістики. В асоціативний рядок із цим поняттям виникає логічне ім'я Наталі Миколаївни Сидоренко. Для численної кількості наших студентів вона, перш за все, вимоглива, допитлива і її бояться, особливо якщо мова йде про державний іспит перед отриманням диплому. Коли мій курс складав підсумковий останній держіспит в магістратурі, я пам'ятаю як один із членів ДЕКу сказав: «Готуйтесь, дівчата! Бо одна справа, що я в комісії, а інша, що в ній Наталя Миколаївна!». Це означало, що знання мають бути не лише фонові, а важливо відповідати чітко, по темі, щоб не поставили максимум додаткових питань.

Для мене Наталя Миколаївна гарний приклад того, як можна успішно поєднувати невблаганні дослідницькі пошуки в царині української преси і встигати вдома. Вона першочергово мій науковий керівник, яка уважно ставилася до дисертації, поважаючи всі творчі елементи наукового тексту. «Ряди розподілу? Гаразд, Світлано! Лише раціонально аргументуй у тексті їх призначення, а не тому, що тобі так захотілося».

Зараз я працюю на кафедрі періодичної преси. Поставлені численні в ході захисту курсових робіт запитання, редаговані до дрібниць чергування прийменників «у», «в» у текстах студентів і звичка відвідувати конференції не в онлайн-режимі – це школа кафедри історії журналістики. За це я Вам, мої вчителі, щиро вдячна! З Ювілеєм!